जिल्हा निवड समिती नांदेड
तलाठी भरती
लेखी परीक्षा - फेब्रुवारी 2014

Note: Q 30 is wrong. 2 marks awarded to each Candidate.

दिनांक:- 09 फेब्रुवारी 2014
वेळ : दु.2.00 ते 4.00

एकूण प्रश्न 100
एकूण गुण 200

1. खालीलपैकी कोणती संधी स्वरसंधी नाही ? B
A. मन्वंतर B. सूर्यास्त C. उमेश D. मतैक्य

2. ‘ शब्दच्छल ’ या संधीची फोड कशाप्रकारे होईल ? A
A. शब्द + छल B. शब्द + चल C. शब्द + सल D. शब्द + च्छल

3. पुढील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची शब्द जात सांगा.
आमच्या गावात बरेच <u>पाटील</u> आहेत. B
A.भाववाचक नाम B. सामान्य नाम C. विशेषण D.विशेषनाम

4. भाववाचक नाम ओळखा A
A. फुशारकी B. शहाणी मुले C. थोडी फळे D. बोलका पत्थर

5. ‘ प्रामाणिकपणा ’ हे .... आहे D
A. विशेष नाम B. सामान्य नाम C. क्रियापद D. भाववाचक

6. ‘ बेडूक ’ या शब्दाचे स्त्रीलिंग रुप B
A. बेडूक B.बेडकी C.बेडकीण D. बेडके

7. पुढीलपैकी कोणता शब्द नपुंसकलिंग नाही ? D
A. पुस्तक B. चित्र C. मंगळसूत्र D. शाळा

8. मला **<u>परीक्षेची</u>** भीती वाटते. अधोरेखित शब्दाची विभक्ती सांगा ? C
A. चतुर्थी B. पंचमी C. षष्ठी D. सप्तमी

9. खालील वाक्यातील ठळक अक्षरातील शब्दांची विभक्तीचा प्रकार शोधा.
मुलांनो, ही वाक्य दहा **<u>मिनिटांत</u>** लिहा B
A. द्वितीय B. सप्तमी C. पंचमी D. संबोधन

10. पुढील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.
‘ <u>जो</u> मुलगा अभ्यास करील तो पास होईल ’ B
A. दर्शक सर्वनाम B. संबंधी सर्वनाम C. अनिश्चित सर्वनाम D. प्रश्नार्थक सर्वनाम

11. सर्वनाम हे .... D
A. पदार्थाचे नाव सांगते
B. नामाबद्दल विशेष माहिती सांगतो
C. क्रिया दाखवून वाक्याचा अर्थ पूरा करते
D. नामाच्या ऐवजी येते

12. मराठीत लिंगानुसार बदलणारी सर्वनामे किती ? C
A. दोन B. चार C. तीन D. पाच

13. ‘ आजची पूजा चांगली झाली ’ या वाक्यात आलेल्या विशेषणाचे प्रकार ओळखा B
A. अव्यवसाधित विशेषण
B. विधी विशेषण
C. उत्तर विशेषण
D. नामसाधित विशेषण

14. खालील कोणता शब्द विशेषण नाही ? C
A. निस्तेज B. निर्धास्त C. निरोप D. निराश

15. ' त्या राजाला मुकूट शोभतो ' या वाक्यातील कर्म ओळखा
A. राजाला B. मुकूट C. शोभतो D. त्या

16. मला दररोज एवढा डोंगर **चढवत** नाही. अधोरेखित क्रियापदाचा प्रकार ओळखा ?
A. शक्य क्रियापद B. प्रायोजक क्रियापद C. संयुक्त क्रियापद D. साधित क्रियापद

17. वाक्यातील कालवाचक क्रियाविशेषण शोधा - ' सदा सर्वदा योग तुझा घडावा '
A. योग B. तुझा C. सदासर्वदा D. घडावा

18. ' चमचम ' हे कोणत्या प्रकारचे क्रियाविशेषण आहे ?
A. गतिदर्शक B. स्थितिदर्शक C. अनुकरणदर्शक D. प्रकारदर्शक

19. हे शब्दाला जोडून येतात म्हणून त्यांना .... असे म्हणतात.
A. उभयान्वयी B. केवलप्रयोगी C. शब्दयोगी D. क्रियाविशेषण

20. ' चाकूमुळे ' यातील मुळे हे कोणते अव्यय आहे ?
A. उभयान्वयी B. केवलप्रयोगी C. क्रियाविशेषण D. शब्दयोगी

21. माझ्याकडून कॉफी घेतली गेली. या वाक्यातील प्रयोग ओळखा ?
A. कर्मणी प्रयोग B. भावे प्रयोग C. कर्तरी प्रयोग D. संकीर्ण प्रयोग

22. ' भारतीय क्रिकेट संघाने विश्वचषक जिंकला ' या वाक्यातील विधेय कोणते ?
A. विश्वचषक जिंकला B.भारतीय क्रिकेट संघाने C. क्रिकेट संघाने D. क्रिकेट संघाने विश्वचषक

23. खालीलपैकी कोणते उदाहरण वैकल्पि द्वंद्व समासाचे नव्हे.
A.खरे खोटे B. चारपाच C. भलेबुरे D. चहापाणी

24. वेसन घालणे याचा अर्थ ....
A. वारंवार बजावून सांगणे B. खूप दु:ख देणे C. मर्यादा घालणे D. हौस पुरवणे

25. " चो-याच्या मनात चांदणे " या म्हणीला समानार्थी म्हण ओळखा.
A. मन चिंती ते वैरी न चिंती B. ओळखीचा चोर जीवे न सोडी
C. खाई त्याला खवखवे D. असंगाशी संग अन् प्राणाशी गाठ

Directions : Fill in the Blanks with suitable preposition(s)/ word.

26. Kalyani lives..............Delhi................Lajpat Nagar
A. in, of B. at, in C. in, at D. on, upon

27. Distribute the sweets.......................both of them
A. between B. in C. among D. for

28. A short time before he..................., the professor..................... a will leaving his property to the beloved.
A. dies, has written B. has died, wrote C. died, wrote D. died, had written

29. Mrs. Woodhouse.................here.................1984 and has made India her home.
A. has staying, from B. has been staying, since C. had been staying, for D. has stayed, from

Directions: In the following questions, each word is followed by four options. Choose the option which is the **closest synonym** of the given words.

30. **Abscound**
A. avoid B. not responding C. flee D. banish

31. **Nebulous**
A. vague B. small C. unimportant D. insufficient

32. **Quibble**
A. argue B. quarrel C. combat D. oppose

Directions: Choose the option which is **opposite** in meaning to the given word

33. **Dearth**
A. charitable B. scarcity C. abundance D. wealth

34. **Juxtaposition**
A. combination B. opposite C. difference D. separation

35. **Impede**
A. promote B. jeer C. banter D. pour

Directions : Each of the following questions consists of four choices. Choose the correct word that can be substituted in place of the statement/word given in the question.

36. **A gown worn by a priest**
A. peacock B. cock C. frock D. cassock

37. **Madness for money**
A. kleptomania B. pyromania C. nymphomania D. plutomania

38. **Loss of memory**
A. amnesia B. anesthesia C. psychic D. absent-minded

Directions : Choose the correct meaning conveyed by the phrase mentioned in Bold.

39. **To strike oil**
A. to have lucky success B. to have found on oil well
C. to have a close escape D. to face difficulties.

40. **Elbow room**
A. special room for the guests B. to give enough space to move
C. to give freedom D. to give a new chance

41. **Harp on the same string**
A. to play music B. to keep someone away
C. to dwell tediously on the same subject D. to praise someone

42. **Bourgeoisie**
A. middle class people B. nationalist
C. patriotic D. aristocratic person

43. **Rendezvous**
A. a place where people have planned to meet B. a secret place
C. a popular place D. a public house

Directions: In the following two questions, four parts of a sentence are given. Find out the correct sequence, which, when arranged form a meaningful sentence. Choose the correct answer from the choices given.

44. P as well as her spiritual excellence
Q India has always
R been an inspiration for the world
S for her fabulous wealth

A. SRPQ B. RSPQ C. QPSR D. QRSP

45. P he had never thought much
Q about the origin of
R wealth nor about
S the inequity of human conditions

A. PQRS B. PRSQ C. RQSP D. QSRP

Direction: Following two questions have sentences with two blanks followed by four options. From the options select the pair of words that can best complete the given sentences.

46. Kookaburra is an Australian bird which is..................from the other birds by its....................

A. original, loud
B. unfamiliar, mellifluous
C. significant, unclear
D. distinguished, raucous

'D'

47. For some politicians, charm is a more....................adopted to get votes and ....criticism

A. prerequisite, distort
B. affectation, alleviate
C. tool, inflict
D. ruse, condone

'B'

Directions: In the following two questions four choices are given. Three of them belong to the same category. Identify the 'odd man' out.

48. (A) tornado (B) twister (C) volcano (D) cyclone

C

49. (A) rancour (B) malice (C) regards (D) resentment

'c'

50. Monkey's cry is called as ....

A. caw
B. gibber
C. twitter
D. scream

'B'

51. एका टेनिस खेळाच्या स्पर्धेत एकूण दहा खेळांडूनी भाग घेतला होता, प्रत्येकाने प्रत्येकाशी एकदा सामना खेळल्यास एकूण स्पर्धेत किती सामने खेळले गेले ?

A. 36
B. 45
C. 20
D.100

'B'

52. 21 ते 30 पर्यन्तच्या सम व विषम संख्यांच्या बेरजेतील फरक किती ?

A. 130
B. 125
C. 55
D.5

'D'

53. पाच अंकी मोठयात मोठी सम व चार अंकी लहानात लहान विषम संख्यांतील फरकातील सर्व अंकांची बेरीज पुढीलपैकी कोणती ?

A. 44
B. 43
C. 42
D.41

'C'

54. 19 सुतार 19 दिवसांत 19 खिडक्या तयार करतात, तर एक सुतार 19 खिडक्या किती दिवसांत तयार करील ?

A. 19
B. 38
C. 289
D.361

'D'

55. प्रत्येक मुलाला 8 याप्रमाणे चॉकलेट वाटल्यास शेवटच्या मुलाला 6 चॉकलेट कमी पडतात. तीच चॉकलेट प्रत्येकाला 7 प्रमाणे वाटल्यास शेवटच्या मुलाला एक चॉकलेट जास्त मिळते, तर कमीत कमी एकूण किती चॉकलेट होती ?

A. 50
B. 56
C. 52
D. 54

'A'

56. 548 * 2 या संख्येला 12 ने नि:शेष भाग जातो, तर * च्या जागी कोणता अंक येईल ?

A. 1
B. 3
C. 5
D. 7

'C'

57. पाच क्रमवार सम संख्यांची सरासरी 36 आहे. तर त्यापैकी सर्वात लहान संख्या ही सर्वात मोठया संख्येच्या किती पट आहे ?

A. 5/4
B. 3/4
C. 4/5
D. 4/3

'C'

58. सचिनच्या सलग पाच डावांतील धावा अनुक्रमे 80, 90, 100, 100 व m आहेत. जर त्या पाच डावांची त्याची सरासरी धावसंख्या 100 असेल, तर त्याने पहिल्या डावापेक्षा शेवटच्या डावात किती अधिक धावा काढल्या ?

A. 50
B. 20
C. 130
D. 10

'A'

59. अशी लहानात लहान संख्या शोधून काढा, की जिला 12 ने भागल्यास बाकी 5 उरते, 18 ने भागल्यास बाकी 11 उरते व 24 ने भागल्यास बाकी 17 उरते ?

A. 137
B. 65
C. 203
D. 79

'B'

60. ताशी 60 कि.मी. वेगाने जाणा-या 480 मीटर लांबीच्या मालगाडीस 420 मी. लांबीचा बोगदा ओलांडण्यास किती वेळ लागेल ?

A. 1 मि. 4 से. B. 54 से. C. 1 मि. 12 से. D. 45 से.

61. मुंबई ते अमरावती हे 750 कि.मी. अंतर आहे. एकाच वेळी सकाळी 6 वा. परस्परविरुध्द दिशेने निघालेल्या गाडयांचा वेग अनुक्रमे ताशी 55 कि.मी. व ताशी 70 कि.मी. असल्यास, दोकन्ही गाडया एकमेकींस किती वाजता भेटतील ?

A. स. 11 वा. B. स. 11.30 वा C. दु. 12.30 वा. D. दु. 12 वा.

62. 28 मजूर रोज 8 तास काम करुन एक काम 25 दिवसांत संपवितात. तेच काम 40 मजूरांना 20 दिवसांत संपवायचे असल्यास, रोज किती तास काम करावे लागेल ?

A. 5 B. 6 C. 7 D. 8

63. 'अ', 'ब', 'क' हे तिघे मिळून एक काम 8 दिवसांत करतात. एकटा 'ब' ते काम 20 दिवसात पूर्ण करतो. तर 'क' ला तेच काम करण्यास 30 दिवसा लागतात. तर 'अ' तेच काम स्वतंत्रपणे किती दिवसांत पूर्ण करेल ?

A. 30 B. 20 C. 25 D. 24

64. 28 माणसे एक काम कही दिवसांत पूर्ण करतात. जर दिवसांची संख्या 2/3 केली, तर आणखी किती माणसे कामावर घ्यावी लागतील ?

A. 42 B. 7 C. 14 D. 28

65. एक पाण्याची टाकी एका नळाने 8 तासात भरते. तर दुस-या नळाने 4 तासात रिकामी होते. दोन्ही नळ एकाच वेळी चालू केले, तर भरलेली टाकी किती तासात रिकामी होईल ?

A. 4 B. 8 C. 6 D. 5

66. 12 % अल्कोहोल असलेल्या 40 लीटर द्रावणात किती लीटर पाणी ओतावे म्हणजे आल्कोहोलचे प्रमाण 8 % होईल ?

A. 60 ली. B. 30 ली. C. 20 ली. D. 40 ली.

67. 12 : X : 27 या तिन्ही संख्या प्रमाणात आहेत, तर X = किती ?

A. 24 B. 21 C. 18 D. 14

68. 10 वर्षापूर्वी मुलगा व वडील यांच्या वयांचे गुणोत्तर 1 : 7 होते, परंतु 10 वर्षानंतर त्यांच्या वयांचे गुणोत्तर 1 : 2 होईल, तर वडिलांचे आजचे वय किती ?

A. 24 वर्षे B. 38 वर्षे C. 36 वर्षे D. 28 वर्षे

69. एका गावात मराठी जाणणारे 82 %, हिंदी जाणणारे 76 % लोक असून दोन्ही भाषा जाणणारे 2,244 लोक आहेत. जर त्या गावात दोन्ही भाषा न जाणणारे 8 % लोक असल्यास, त्या गावाची लोकसंख्या किती ?

A. 6,800 B. 5,100 C. 3,400 D. यापैकी नाही

70. चहा पावडरचा भाव 25% ने वाढला. घरात चहा पावडरची किती टक्के कपात करावी म्हणजे खर्चात वाढ होणार नाही ?

A. 25 % B. 20 % C. 30 % D. 15 %

71. वसंतने एक घडयाळ 15 % नफ्याने विकले. जर त्याने ते घडयाळ 8% नफ्याने विकले असते तर त्याला 42 रुपये कमी मिळाले असते, तर त्या घडयाळाची खरेदीची किंमत किती ?

A. 700 रु. B. 800 रु. C. 500 रु. D. 600 रु.

72. एका दोन अंकी संख्येतील अंकांची बेरीज 11 आहे. त्या संख्येतील अंकांची अदलाबदल करुन येणारी संख्या मूळ संख्येपेक्षा 63 ने लहान आहे, तर मूळ संख्या कोणती. ?

A. 74 B. 29 C. 83 D. 92 'D'

73. दोन संख्यांचा गुणाकार 384 असून त्यांचा भागाकार 6 आहे, तर त्यापैकी लहान संख्या कोणती ?

A. 48 B. 8 B C. 24 D. 12

74. एका समद्विभुज काटकोन त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ 36 चौसेमी आहे, तर त्यांच्या कर्णाची लांबी किती ?

A. 6√2 B. 6 C. 12 'C' D. 6√3

75. एक माकड 15 मी. उंच असलेल्या खांबावर चढण्याचा प्रयत्न करते. ते एका मिनिटाला 5 मी. चढते व दुस-या मिनिटाला 3 मी. खाली घसरते, असे करता करता ते किती मिनिटात त्या खांबाचे टोक गाठेल ?

A. 6 B. 10 C. 15 D. 11 'D'

76. खालीलपैकी कोणाचा भारताच्या घटना समितीमध्ये समावेश नव्हता ?

A. पं. जवाहरलाल नेहरू B. बॅ. महमंदअली जीना B

C. वल्लभभाई पटेल D. आचार्य कृपलानी

77. "घटनेतील कलम ' 51 अ ' अनुसार मतदानाचा हक्क बजविणे हे भारतीयनागरिकाचे मूलभूत कर्तव्य ठरते" हे विधान ....

A. संपूर्णतः चुकीचे आहे A B. पूर्णतः बरोबर आहे

C. वस्तुस्थितीशी सुसंगत नाही D. अंशतः बरोबर आहे

78. राष्ट्रपतीची निवड करण्याच्या प्रक्रियेत खालीलपैकी कोणाचा सहभाग नसतो ?

A. लोकसभा सदस्य B. राज्यसभा सदस्य

C. विधानसभा सदस्य D. विधानपरिषद सदस्य D

79. ....घटनादुरुस्तीनुसार भारतीय घटनेत सर्वाधिक, मूलगामी व व्यापक दुरुस्त्या करण्यात आल्या आहेत.

A. सव्विसाव्या B. बेचाळिसाव्या B C. चव्वेचाळिसाव्या D. शहात्तराव्या

80. खालीलपैकी कोणत्या कलमातील तरतुदींनुसार 'भारतरत्न' व 'पद्म' सन्मान प्रदान केले जातात ?

A. कलम 18 A B. कलम 11 C. कलम 32 D. कलम 13

81. खालीलपैकी कोणती संस्था स्थानिक स्वराज्य संस्था नाही ?

A. नगरपालिका B. महानगरपालिका C. कटक मंडळ D. राज्य परिवहन महामंडळ D

82. ' जिल्हाधिकारी ' हा जिल्हा परिषदेचा अध्यक्ष असावा, अशी शिफारस .... समितीने केली होती.

A. बलवंतराव मेहता A B. अशोक मेहता C. ल.ना.बोंगिरवार D. वसंतराव नाईक

83. ग्रामपंचायतीस खालीलपैकी कोणता कर आकारण्याचा अधिकार आहे ?

A. जमीन महसूल B. विक्री कर C. अबकारी कर D. स्थानिक जत्रा कर D

84. ग्रामपंचायतींना आपल्या मालकीची संपत्ती भाडे (लीज) तत्वावर द्यावयाची झाल्यास त्याकरीता त्यांना कोणाच्या परवानगीची आवश्यकता असते ?

A. जिल्हाधिकारी B. मुख्य कार्यकारी अधिकारी B C. विभागीय आयुक्त D. ग्रामविकास मंत्री

85. ' महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम 1961 ' अन्वये सामान्यतः .... इतक्या खेडयांसाठी पंचायत समितीची रचना करण्यात आली आहे.

A. 25 B. 50 C. 75 D. 100

86. ' अ ' जीवनसत्वाच्या अभावामुळे खालीलपैकी कोणता रोग उदभवतो ?

A. रातांधळेपणा B. बेरीबेरी C. स्कर्व्ही D. 'अ', 'ब', 'क' तिन्ही

87. ' टाल्कम पावडर ' तयार करताना खालीलपैकी कशाचा उपयोग केला जातो ?

A. कॅल्शिअम सिलिकेट B. मॅग्नेशिअम सिलिकेट C. सोडिअम सिलिकेट D. सिलिकॉन

88. खालीलपैकी सर्वात हलका वायू कोणता ?

A. हायड्रोजन B. हेलिअम C. ऑक्सिजन D. कार्बन-डाय-ऑक्साइड

89. ' स्ट्रेप्ट्रॉमायसिन ' हे औषध कोणत्या रोगावर प्रभावी आहे ?

A. क्षयरोग B. कॉलरा C. विषमज्वर D. मलेरिया

90. मानवी रक्तगटाच्या शोधकार्याबद्दल .... या शास्त्रज्ञास नोबेल पारितोषिकाचा सन्मान लाभला होता.

A. कार्ल लॅंडस्टेनर B.जोनास साल्क C. रॉबर्ट कॉक D. एन्रिको फर्मी

91. रिझर्व्ह बॅंक ऑफ इंडियाने इंटरनेट बॅंकिंगसाठी परवाना दिलेली सार्वजनिक क्षेत्रातील पहिली बॅंक.......

A. पंजाब नॅशनल बॅंक B. देना बॅंक C. कॅनरा बॅंक D. सिंडीकेट बॅंक

92. रिझर्व्ह बॅंकेचे पहिले मुद्रा संग्रहालय कोठे स्थापन झाले आहे ?

A. चेन्नई B. हैद्राबाद C. कोलकत्ता D. मुंबई

93. इ.स. 1898 मध्ये बनारस येथे ' हिंदू विद्यालया ' ची स्थापना कोणी केली ?

A. डॉ.राजेंद्र प्रसाद B. अनी बेझंट C. लॉर्ड कर्जन D. स्वामी विवेकानंद

94. इ.स. 1915-16 मध्ये सुरु केल्या गेलेल्या जस्टिस आंदोलनाचे नेते म्हणून कोणाचा नामनिर्देश कराल ?

A. इ.व्ही.रामस्वामी नायकर B. लोकमान्य टिळक
C. डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर D. महात्मा ज्योतीबा फुले

95. सन 1934 मध्ये .... यांनी 'समाजवादी कॉंग्रेस' ची स्थापना केली.

A. डॉ. राजेंद्र प्रसाद B. जयप्रकाश नारायण C. सुभाषचंद्र बोस D. खान अब्दुल गफार खान

96. श्री गुरु गोबिंदसिंघजी यांचा जन्म कोठे झाला ?

A. नांदेड B. अमृतसर C. नानकसाहिब D. पाटना

97. नांदेड नगरपरिषदेची स्थापना कोणते वर्षात करण्यात आली ?

A. 1935 B. 1948 C. 1961 D. 1997

98. नांदेड जिल्हयात गोदावरी नदीची सर्वात मोठी उपनदी कोणती आहे ?

A. आसना B. सिध्दा C. मांजरा D. सीता

99. ' तीरू ' ही कोणती नदीची उपनदी आहे ?

A. पैनगंगा B. मांजरा C. लेंडी D. गोदावरी

100. नांदेड जिल्हयात एकूण पाणलोट क्षेत्र किती आहेत ?

A. 25 B. 36 C. 49 D. 64

****